

A ...-i Törvényszék a dr. ... (....) pártfogó ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve (... , postán maradó küldeményként ... felperesnek - a dr. ... (....) ügyvéd által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében meghozta a következő

Ítéletet:

A törvényszék megállapítja, hogy az alperes azzal, hogy a felperes számára 2007. szeptember 10. napjától 2010. február 15. napjáig tartó fogva tartása során nem biztosította folyamatosan a jogszabályban előírt 3 négyzetméter mozgásteret, a 6 köbméter légtérrel és az önálló szellőzésű illemhelyet, megsértette a felperes emberi méltóságát.

Kötelezi a törvényszék az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.300.000.- Forintot, valamint annak 2010. január 15. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 400.000.-Ft perköltséget.

Megállapítja, hogy a pártfogó ügyvéd által képviselt felperes pernyertességének aránya 60%-os. A pártfogó ügyvéd díját 40%-ban az állam, 60 %-ban az alperes viseli.

A le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet előterjesztése esetén a ...-i Törvényszéken kell benyújtani a ...-i Ítéltáblához címzetten.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a ...-i Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, ha az kizárólag a perköltség viselésére, összegére, vagy az ítélet indoklására irányul. A felek kérelmére a bíróság tárgyalást tart.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a fellebbezési határidő lejártá előtt előterjesztett kérelmük alapján kérhetik, hogy a ...-i Ítéltábla fellebbezésüket tárgyaláson kívül bírálja el.

Az ítélet ellen a fellebbezést előterjesztő fél számára a ...-i Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselőt kötelező.

I n d o k o l á s :

A felperes ... napjától - ... napjáig töltötte a alperes nevében a szabadságvesztés büntetését. A fenti időtartam alatt a 67. számú nyolc fős zárkában, a 8. számú nyolc fős zárkában, 104. számú 6 fős zárkában, 103. számú hat fős zárkában, 106. számú nyolc fős zárkában, a 82. számú két fős zárkában, a 6. számú két fős zárkában, a 83. számú hét fős zárkában, a 81. számú hat fős zárkában, a 26. számú egy fős zárkában, a 121. számú hét fős zárkában volt elhelyezve.

A 67. számú zárkában a felperes ...-tól ... ig, a 8. számú zárkában ...-tól egy hétig, a 104. számú zárkában ...-tól ...-ig, a 103. számú zárkában ...-tól ...-ig, a 106. számú zárkában csótörés miatt az előbbi időszakban egy hétig, a 82. számú zárkában ...-tól napjáig, ezen időtartam alatt a 6. számú zárkában - festés miatt - két hétig, a 83. számú zárkában ...-tól 2-3 hónapig, a 81. számú - elkülönítő - zárkában 2 napot, a 26. számú zárkában 17 napot, a 83. számú és a 121. számú zárkákban 2-2 hónapot tartózkodott.

A 67. számú zárkában az egy elítélre eső mozgástér 2,9 m², a légtér 6,6 m³ volt.

A 8. számú zárkában az egy főre jutó mozgástér 2,13 m², az egy főre jutó légtér 4,84 m³ volt.

A 104. számú zárkában az egy elítélre eső mozgástér 2,96 m², a légtér 6, 73 m³ volt.

A 103. számú zárkában az egy elítélre eső mozgástér 2,55 m², az egy főre eső légtér, 5,8 m³ volt.

A 106. számú zárkában az egy főre eső mozgástér 2,64 m², a légtér 6,18 m³ volt.

A 82. számú zárkában az egy elítélre eső mozgástér 2,86 m², a légtér 9,37 m³ volt.

A 6. számú zárkában az egy főre eső mozgástér 2,56 m², a légtér 8,7 m³ volt.

A 83. számú zárkában az egy elítélre eső mozgástér 2,5 négyzetméter, az egy főre eső légtér 5,68 m³ volt.

A 81. számú zárkában az egy főre eső mozgástér 2,42 m², a légtér 8,65 m³ volt.

A 26. számú zárkában az egy elítélre eső mozgástér 7,78 m², a légtér 17,66 m³ volt.

A 121. számú zárkában az egy főre eső mozgástér 1,96 m², a légtér 7,57 m³ volt.

Az illemlhly minden zárkában szeméremfüggönnel van elválasztva.

A Kúria Pfv.... számú végzésével a ...-i Ítéltábla ...Pf.... számú jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Előírta az elsőfokú bíróság számára, hogy tisztázza, a felperes konkrétan milyen, az alperes felróható magatartásával összefüggésben bekövetkezett hátrányai miatt igényel nem vagyoni kártérítést, és amennyiben a megjelölt hátrány a köztudomás szerint nem fogadható el, fel kell hívni a hátrány, illetve annak mértéke bizonyítására. Vizsgálni szükséges az alperes elévülési kifogását is.

A felperes módosított keresetében a régi Ptk. 75.§ (1) bekezdése, 76. § , 349. §, 339. § (2) bekezdése alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a felperes emberi méltósághoz, testi épséghez és egészséghez való személyhez fűződő jogát. Ennek következményeként azt kérte, hogy a törvényszék az alperest kötelezze ..., -Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Előadása szerint a zárkákban nem tudott úgy mozogni, ahogyan szeretett volna, nagyon szűk volt a hely, nem tudott senki úgy mozogni, ahogy szüksége lett volna rá, és ez nagyon sok feszültséget okozott a zárkában. Fájt a gyomra, hányingere volt, hiszen ott volt a WC, ott végezték a dolgukat az emberek, és ott kellett egy méterre tőle enni.

Az izületi panaszait nem jelezte, csak a gyomorproblémáit és szívpanaszait, de azt mondták, feküdjön le és jelentkezzen a pszichológusnál.

Volt bent pszichológusnál, aki írt neki gyógyszert, de azt nem szedte, mert a gyógyszer összehúzta a lábát, ami az alatta lévő embert zavarta.

Nem voltak részére biztosítva szabadidős programok, kizárólag az egy óra séta volt, amit biztosítottak.

Az alperesi BV Intézet a szabadságvesztés végrehajtásával kapcsolatosan nem tartotta be a büntetések, és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (Tvr.), másrészt a szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII.12) IM. rendelet (Imr.) szabályait.

Álláspontja szerint a zárkában való elhelyezéssel kapcsolatosan az alperes megsértette a Tvr. 21.§ (1) bekezdésében, a 36.§ (1) bekezdés a.) pontjában, 46.§ (1) bekezdés a.) pontjában, az Imr. 36.§

(1)bekezdésében, 135.§ (2) bekezdésében, 137.§ (1) bekezdésében, és 152.§ (1) bekezdés d.) pontjában foglaltakat.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Hivatkozott a Pp.3.§ (3) bekezdésére és 164.§ (1) bekezdésére, előadva, hogy a kártérítés sikerességéhez a károsultnak azt kell bizonyítani, hogy kára következett be, a kárt a károkozó tevése, vagy mulasztása okozta, és a kár bekövetkezte, és a károkozó magatartása között okozati összefüggés áll fenn. Elévülési kifogásában hivatkozott arra, hogy a felperes keresete a 2008. március 25-ig terjedő időre elévült.

Az alperesnek a felperes befogadása során nem volt olyan lehetősége, hogy a felperest helyhiány miatt nem fogadja be. Az intézet minden tőle elvárhatót megtesz annak érdekében, hogy a túltelítettséget csökkentse, minden olyan helyiséget zárkává alakított, ami a személyi állomány elhelyezéséhez nem nélkülözhetetlen. A felperes fegyház fokozatú volt, a foglalkozások, fürdés, séta idejére volt nyitva a zárka, de akkoriban számtalan programot biztosítottak. Az intézet a zárka zsúfoltságából eredő hátrányokat ellensúlyozta, melyből következően személyiségi jogot sértő magatartás hiányában a jogsértés jogkövetkezményei sem alkalmazhatóak.

A törvényszék a rendelkezésre álló iratok, felek nyilatkozatai alapján megállapította, hogy a felperes keresete az alábbiak szerint részben megalapozott.

Az alperes elévülési kifogása kapcsán a törvényszék elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes keresete elévült-e.

Az iratokból megállapítható, hogy a felperes ...-án terjesztett elő keresetet az alperes BV Intézet ellen a ... Törvényszéken. A számon indult ügyben a törvényszék a keresetet idézés kibocsátása nélkül elutasította arra hivatkozva, hogy a kereset megindítását megelőzően a felperes nem élt kártérítési igénnyel a BV szerv felé.

A felperes ezt követően ...-én kártérítési igénnyel élt az alperes felé és a ...kelt alperesi határozat megküldését követően igényét keresettel érvényesítette.

Ezek alapján a ...-i igényérvényesítés az elévülést megszakította.

Másrészt a személyiségi alanyi jogokra nem érvényesülnek a polgári jog elévülésre vonatkozó szabályai, a személyiségi jog megsértése relatív szerkezetű jogviszonyt létesít a jogsértő és jogosult között. Az objektív jellegű sajátos személyiségvédelmi eszközök alkalmazására vonatkozó igények a bírói gyakorlat által kialakított jogértelmezés alapján nem évülnek el, tekintettel arra, hogy a jogsértés bírósági megállapítására elévülési időtől függetlenül mindaddig szükség van, amíg ezt a személyiségvédelem érdekei megkövetelik (...-i Ítéltábla 2.Pf.20.367/2007/6., ...-i Ítéltábla Pf.I.20.214/2006/6.)

Ezek alapján a törvényszék a keresetet érdemben vizsgálta.

Az ügyben alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1952. évi IV. törvény (továbbiakban régi Ptk.) 339.§ (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A 75.§ (1) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak.

A 76.§ szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, a becsület és az emberi méltóság megsértése.

A 84.§ (1) bekezdés a.) pontja értelmében akit személyhez fűződő jogában megsértenek, követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását, míg az e.) pont szerint kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A perbeli jogvita idején hatályos, a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. Tvr. (Tvr) 35.§ (1) bekezdése szerint a szabadságvesztés végrehajtása során az elítéltet ért kárért a polgári törvénykönyv szerint a BV szervezet felelős.

A 21.§ (1) bekezdése alapján a szabadságvesztés végrehajtása során az elítélt emberi méltóságát tiszteletben kell tartani, nem lehet őt kínzásnak alávetni, kegyetlen, embertelen megalázó bánásmódban részesíteni, rajta orvosi kísérletet vagy a beleegyezése nélkül tudományos vizsgálatot, vagy kísérletet végezni.

A 36.§ (1) bekezdés a.) pontja szerint az elítélt jogosult a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre.

A 46.§ (1) bekezdés a.) pontja értelmében az elítélt részére egészséges és kulturált elhelyezést kell biztosítani.

A szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII.12) IM. rendelet (Imr.) 36.§ (1) bekezdése szerint a fogvatartás biztonsága olyan állapot fenntartását jelenti, amelynél az intézetben, illetve a büntetés-végrehajtási feladat teljesítése miatt az intézet területén kívül tartózkodó személyek élete, testi épsége, szabadsága, a büntetés-végrehajtás anyagi javainak sértetlensége, valamint a büntetés-végrehajtási feladatok zavartalan ellátása a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően biztosított.

A 135.§ (2) bekezdése szerint, a zárka az elítéltek elhelyezésére szolgáló olyan helyiség, amelynek ajtaja, ablaka, (a továbbiakban nyílászárók) a külön rendelkezésekben meghatározott biztonsági követelményeknek megfelel. A zárkában folyóvízzel ellátott mosdót, illetve - az ön, vagy közveszélyes magatartást tanúsító elítéltek elhelyezésére kialakított zárka kivételével - elkülönített, lehetőség szerint önálló szellőzésű WC-t kell létesíteni.

A felperes befogadásakor hatályos 137.§ (1) bekezdése szerint, a zárkában (lakóhelyiségben) elhelyezhető létszámot úgy kell meghatározni, hogy minden elítéltre legalább hat köbméter légtér, és férfi elítéltek esetén három négyzetméter, a fiatakorúak, illetve a női elítéltek esetén három és fél négyzetméter mozgástér jusson.

Az Alkotmánybíróság ezen szakaszt a 32/2014. (XI.3.) számú határozatával 2015. március 31-i hatállyal megsemmisítette. Határozatában kifejtette, hogy a többszemélyes zárkában fogvatartottak részére biztosított élet-, illetve mozgástérnek minden esetben el kell érnie azt a minimális mértéket, amely biztosítja számukra az emberi méltósághoz való alapjogok sérelme nélküli elhelyezést valamely büntetés-végrehajtási intézetben. E minimális élet-, illetve mozgástér biztosítása nélkül olyan túlsúfoltság jön létre, amely megakadályozza az érintettekkel való emberhez méltó és őket adottságaiktól függetlenül megillető bánásmódot, így embertelen, megalázó bánásmódnak, büntetésnek minősül.

Az alperes a felperes elhelyezése során 805 nap időtartam vonatkozásában nem biztosította a felperes számára a minimális mozgástérrel a perbeli időszakokban.

A törvényszék köztudomású tényként fogadta el, hogy az előírtnál kisebb mozgástér szükségtelenül és indokolatlanul növelte a fogva tartással egyébként is együtt járó hátrányokat, a fogvatartás körülményei a szükségesnél és indokoltnál nagyobb mértékben befolyásolták hátrányosan a felperes életminőségét. Az alperes eljárása jogszabálysértő volt, amivel a felperesnek kárt okozott.

A befogadási kötelezettségre hivatkozással az alperes a felelősség alól nem mentheti ki magát, mert a büntetés-végrehajtási intézetben az alperes kötelezettsége a jogszabályok betartása, a fogvatartott megfelelő elhelyezéséről való gondoskodás, ezért a felperest az intézményben ért sérelem miatt az

alperes kártérítési felelősséggel tartozik.

A törvényszék a régi Ptk. 84. § (1) bekezdés a.) pontja szerint megállapította, hogy sérült a felperes emberi méltósága azzal, hogy az alperes a perbeli időszakban nem biztosította a megfelelő életteret.

A törvényszék a zárka szellőztetése körében értékelte, hogy minden zárkának volt ablaka, továbbá a WC-ről a folyosóra nyílik a szellőző, a folyosó túloldalán pedig szintén van ablak. Így a szellőzés két oldalról biztosítva van.

Az IM rendelet az alperest csak arra kötelezi, hogy a házirendben előírt módon rendszeres meleg vizes fürdési lehetőséget biztosítson, ez pedig megtörtént, a zárkában nem volt köteles meleg vizet biztosítani.

A felperes nem bizonyította, hogy az alperes az egészségét megsértette volna, az intézmény orvosa írt fel gyógyszert a felperesnek, a felperes azonban azt nem szedte be.

A felperesnek járó, az elszenvedett hátrányokkal arányban álló nem vagyoni kártérítés összegét a törvényszék mérlegeléssel állapította meg, melynek során figyelembe vette a jogsértés súlyát, a felperes által előadott hátrányokat, a túlsúlyolt körülmények közötti fogvatartás időtartamát is.

Ezek alapján az elszenvedett hátrányokkal arányban álló, a hátrányok kompenzálásához szükséges és elegendő nem vagyoni kártérítés összegét 1.300.000,- Ft-ban állapította meg. Ezt meghaladóan a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igénye megalapozatlan.

A törvényszék a pernyertesség-pervesztesség arányát 60-40 %-ban állapította meg, és a felperest az alperes oldalán felmerült perköltség 40 %-a megfizetésére kötelezte, melyet a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdése alapján az elvégzett munka figyelembevételével mérlegeléssel állapított meg.

A törvényszék a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjáról a régi Pp. 78. (2) bekezdése alapján rendelkezett.

A per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt eljárási illetéket a felperes teljes személyes költségmentessége, az alperes személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI.206.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a régi Pp. 233. § (1) bekezdésén alapul.

...,

Dr. ... s.k.

bíró